

UZASADNIENIE

wyroku z 18 listopada 2019 r.

Powódka G. W. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od (...) spółki akcyjnej w W. 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 13 września 2018 r. do dnia zapłaty jako odszkodowania za opóźniony lot.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 r. dochodzi od pozwanego zryczałtowanego odszkodowania za opóźniony lot. Wyjaśniła, że posiadała zaplanowany na 3 czerwca 2018 r. lot o nr (...), na trasie z portu lotniczego w K. do (...) de Mallorca – realizowany przez pozwanego przewoźnika, a lot uległ opóźnieniu przekraczającemu 3 godziny (pозew, k. 2-6).

Pozwany (...) spółka akcyjna w W. domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany podniósł zarzut wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności wyłączających odpowiedzialność przewoźnika za opóźnienie lotu z uwagi na brak wystarczającej pojemności slotów, co uniemożliwiło punktualne wykonanie rejsu i spowodowało jego opóźnienie. Ponadto pozwany zakwestionował żądanie w zakresie odsetek (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 22-24).

1. Ustalenia faktyczne

G. W. posiadała zaplanowany na 3 czerwca 2018 r. lot nr (...) na trasie z portu lotniczego w K. do (...) de Mallorca, realizowany przez pozwanego przewoźnika (...) spółkę akcyjną w W.. Lot uległ opóźnieniu wynoszącemu ponad trzy godziny.

(dowody: umowa o świadczenie usług turystycznych – k. 9-10).

Pismem z 16 lipca 2018 r. pełnomocnik powódki wezwał (...) spółkę akcyjną w W. do zapłaty 400 euro, w nieprzekraczalnym terminie 30 dni od doręczenia wezwania na wskazany numer rachunku bankowego, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

(dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania i wydrukiem z systemu śledzenia przesyłki – k. 11-14).

2. Ocena dowodów

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów oraz ich kserokopii złożonych do akt sprawy. Okoliczności stanu faktycznego jako przyznane przez stronę przeciwną, Sąd na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, ponadto znajdują one potwierdzenie w złożonych do akt dokumentach, co do wiarygodności których sąd nie miał wątpliwości, ponieważ składają się na spójny, logiczny, korelujący ze sobą obraz stanu faktycznego poddany ocenie sądu w rozpoznawanej sprawie.

3. Ocena prawna

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka oparła swoje roszczenie na regulacji zawartej w Rozporządzeniu (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 r. ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. UE L 2004/46/1).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia: w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy:

i) otrzymują pomoc od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 8;

ii) otrzymują pomoc od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) i art. 9 ust. 2, jak również, w przypadku zmiany trasy, gdy racjonalnie spodziewany czas startu nowego lotu ma nastąpić co najmniej jeden dzień po planowym starcie odwołanego lotu, pomoc określoną w art. 9 ust. 1 lit. b) i c);

(...) mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7, chyba że:

1 zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu; lub

2 zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu; lub

3 zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Stosownie natomiast do treści art. 7 ust. 1 rozporządzenia: „W przypadku odwołania do niniejszego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości: a) 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów; b) 400 EUR dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1 500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1 500 do 3 500 kilometrów; c) 600 EUR dla wszystkich innych lotów. Przy określeniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowanego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu.

Uprawnienie do żądania odszkodowania zostało rozszerzone na pasażerów lotów opóźnionych, jeżeli z powodu tych lotów poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny, tzn. jeżeli przybędą do ich miejsca docelowego co najmniej trzy godziny po pierwotnie przewidzianej przez przewoźnika lotniczego godzinie przylotu. Taką wykładnię przyjął Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 19 listopada 2009 roku w sprawach połączonych C-402/07 i C 432/07 mających za przedmiot wnioski o wydanie na podstawie art. 234 WE orzeczeń w trybie prejudycjalnym, złożone w postępowaniu C. S., G. S., A. S. p-ko (...) (C-402/07) oraz S. B., K. L. p-ko A. France SA (C-432-07).

Pozwany nie sformułował żadnych umotywowanych zarzutów dotyczących przesłanek zgłoszonego żądania, w zakresie stawienia się do odprawy i udziału powódki w opóźnionym locie, realizowanym przez pozwanego przewoźnika, odległości pomiędzy portami lotniczymi, jak i faktu oraz zakresu opóźnienia, a okoliczności te, znajdują potwierdzenie we wskazanych powyżej dowodach z dokumentów.

W tym miejscu stwierdzić należy, że opóźnienie lotu nie kreuje po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że opóźnienie lotu zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków (art. 5 ust. 3 rozporządzenia), to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego. W motywie czternastym Rozporządzenia wskazano, że nadzwyczajne okoliczności mogą w szczególności zaistnieć w przypadku destabilizacji politycznej, warunków meteorologicznych uniemożliwiających dany lot, zagrożenia bezpieczeństwa, nieoczekiwanych wad mogących wpłynąć na bezpieczeństwo lotu oraz strajków mających wpływ na działalność przewoźnika.

Na zaistnienie takich właśnie okoliczności powoływał się pozwany wskazując, że rejs (...) z 3 czerwca 2018 r. z K. do P., został opóźniony z uwagi na brak wystarczającej pojemności slotów.

Niewątpliwym jest, że ciężar udowodnienia przesłanek wyłączających odpowiedzialność spoczywał na pozwanym, co poza regulacją kodeksową wynika wprost z rozporządzenia nr 261/2004. Pozwany w toku postępowania co prawda powołał się na okoliczność zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności w postaci niemożności zgodnego z rozkładem wykonania lotu o (...) z uwagi na brak wystarczającej pojemności slotów, jednakże w ocenie sądu nie wykazał, by w dacie wykonania lotu na lotnisku w K. kontrola ruchu lotniczego zawiesiła lub wprowadziła ograniczenia ruchu samolotów oraz ich wpływu na opóźnienie skarżonego lotu (...).

W ocenie sądu twierdzenia pozwanego nie zasługują na uwzględnienie, albowiem nie przedstawił on żadnych miarodajnych środków dowodowych, z których wynikałoby, że rzeczywiście brak wystarczającej pojemności slotów uniemożliwił punktualne odbycie lotu. Pozwany jako przewoźnik dysponuje dokumentami, w których wskazane są ewentualne odmowy zgody na start wydane przez kontrolę ruchu lotniczego. Zatem, jeżeli pozwany dysponował dowodami uzasadniającymi wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność i nie złożył ich we właściwej formie we właściwym czasie – pomimo takiej możliwości, to nie uzasadnia przyjęcia jego twierdzeń za zasadne. Uprawnienie do przytaczania dowodów na poparcie swojego stanowiska oznacza bowiem, że należy je powołać bez zbędnej zwłoki w momencie, gdy powstaje rzeczowa potrzeba ich powołania. W ocenie sądu, pozwany jako profesjonalista powinien mieć świadomość wymogów dowodowych i złożyć je już na etapie sprzeciwu od nakazu zapłaty. Trzeba pamiętać, że naczelną zasadą procesu, wynikającą także z art. 3 k.p.c. i art. 6 § 2 k.p.c., jest działanie tak, aby rozstrzygnięcie sprawy mogło nastąpić w możliwie jak najszybszym terminie, co oznacza także powinność działania stron bez zatajania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz powoływania dowodów bez zwłoki.

Za dowód w tym zakresie nie sposób uznać Listy Nadzwyczajnych Okoliczności, która stanowi otwarty i niewiążący katalog zarówno dla krajowych organów wykonawczych jak i dla sądów. Jest ona dokumentem jedynie informacyjnym, niewyrażającym wiążącej opinii Komisji Europejskiej, lecz może stanowić pewną wskazówkę interpretacyjną przy ocenie zaistniałego zdarzenia. Nie może natomiast zastępować postępowania dowodowego, ani zwalniać przewoźnika z obowiązku przedstawienia dowodów potwierdzających zaistnienie przywołanych okoliczności, wykazania racjonalności podjętych działań oraz ich wpływu na zakłócenie lotu. Podkreślenia wymaga, że ww. lista nie stanowi wyczerpującego katalogu wszystkich możliwych zdarzeń, a organy krajowe mają obowiązek rozpatrzenia każdej sprawy indywidualnie – celem stwierdzenia, czy zaistniały tego typu okoliczności.

W ocenie sądu pozwany nie wykazał także niemożliwej do wyeliminowania zależności pomiędzy tymi przyczynami, a opóźnieniem lotu objętego postępowaniem, a zatem nie tylko, że wykonanie lotu nie było możliwe we wzmiankowanym okresie, ale także niemożności zapewnienia innego środka transportu, który mógłby zrealizować analizowany lot bez opóźnienia.

Pozwany nie wykazał również w żaden sposób, aby podjął wszelkie racjonalne środki zmierzające do uniknięcia opóźnienia, zwłaszcza, że od momentu powzięcia wiadomości o zaistnieniu nadzwyczajnych okoliczności do momentu realizacji planowanego lotu upłynęło co najmniej kilka godzin. Mimo to, pozwany nie zdecydował się przedsięwziąć żadnych działań, aby zaplanowany lot powódki odbył się bez opóźnienia, a przynajmniej okoliczności takich nie wykazał. Trudno bowiem nie dostrzec, że pozwany nie wykazał faktu podjęcia choćby prób poszukiwania sposobów na uniknięcie bądź zniwelowanie opóźnienia rzeczowego lotu.

Zauważenia wymaga, że to na przewoźniku spoczywa obowiązek zaplanowania siatki lotów w taki sposób, aby wykonać rejs zgodnie z ramami czasowymi. Przewoźnik jest zobowiązany do podjęcia wszelkich racjonalnych środków w celu uniknięcia nadzwyczajnych okoliczności, powinien rozsądnie na etapie planowania lotu uwzględnić ryzyko opóźnienia związanego z ewentualnym zaistnieniem tego typu okoliczności. Powinien w związku z tym przewidzieć określoną rezerwę czasu pozwalającą mu, w miarę możliwości, na wykonanie całego lotu po ustaniu nadzwyczajnych okoliczności (por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 2011-06-12, C-294/10).

Pozwany w zasadzie ograniczył się do samych twierdzeń, które okazały się niewystarczające, albowiem nie poparte zostały żadnymi dowodami. Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał.

W rezultacie pozwany nie udowodnił, by w analizowanym przypadku miały miejsce „nadzwyczajne okoliczności”, które zwalniałyby go od odpowiedzialności na podstawie art. 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004. W związku z niezgłoszeniem przez stronę innych zarzutów mających na celu wykazanie niezasadności powództwa sąd uznał, że powódce należy się zryczałtowane odszkodowanie przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt b Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 roku, w objętej pozwem wysokości 400 euro jako odszkodowania za opóźnienie samolotu, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

Uzasadnione było także żądanie w zakresie odsetek za opóźnienie w spełnieniu wskazanego świadczenia. W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W ocenie sądu nie budzi wątpliwości, że obowiązek zapłaty analizowanego odszkodowania ma charakter bezterminowy. W szczególności terminu takiego nie określa art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 261/2004, który statuuje jedynie obowiązek wypłaty odszkodowania, w tym jego wysokość, nie precyzuje natomiast w jakim czasie winno ono nastąpić. W konsekwencji odwołać należało się tu, do dyspozycji art. 455 k.c. określającego termin spełnienia świadczenia jako "niezwłoczny" po wezwaniu przez wierzyciela.

Mając na uwadze powyższe zauważyć należy, że powódka wezwała pozwanego przewoźnika do zapłaty, pismem z 16 lipca 2018 r., w którym został zakreślony 30 dniowy termin na spełnienie świadczenia od dnia otrzymania wezwania. Na dowód powyższego powódka przedłożyła potwierdzenie nadania wskazanego powyżej wezwania, a także wydruk śledzenia przesyłki z systemu Poczty Polskiej. Mając zatem na uwadze, że pozwany odebrał wezwanie 13 sierpnia 2018 r., a także zakreślony w wezwaniu termin, sąd ostatecznie zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od 13 września 2018 r. do dnia zapłaty.

4. Koszty

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu sąd wydał w oparciu o zasadę odpowiedzialności za jego wynik, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Mając na uwadze fakt, że pozwany przegrał sprawę w całości, zobowiązany jest do zwrotu powódce całości kosztów procesu. Na koszty poniesione przez powódkę złożyły się: opłata od pozwu 30 zł; opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem 900 zł - zgodnie z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł tj. łącznie 947 zł (pkt II sentencji wyroku).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanego – adw. A. L..

W., 27.12.2019 r.